

Weekendowe propozycje rowerowe (WPR).

Odcinek 2: Jabłonków i gródki w dolinie Olzy

Data publikacji: 15.09.2016 19:00

Mamy dla Was nowy dział przygotowany przez zapalonego rowerzystę, Daniela Pipienia. Co tydzień pokażemy Wam ciekawe propozycje weekendowych tras rowerowych na Śląsku Cieszyńskim. Dziś zapraszamy Was na wycieczkę do tajemniczych strażnic zwanych gródkami średniowiecznymi w dolinie Olzy.

□

Dolina Olzy od lat stanowiła dogodny szlak komunikacyjny łączący północne kraje z południem Europy. Przez Przełęcz Jabłonkowską, będącą obniżeniem w łuku Karpat (jak już pisałem w 1 propozycji trasy - [Szańce Jabłonkowskie](#)) podróżowano ze Śląska na Węgry. Jednak takie położenie niosło ze sobą też zagrożenie, że i tą drogą może wtargnąć nieproszony wróg.

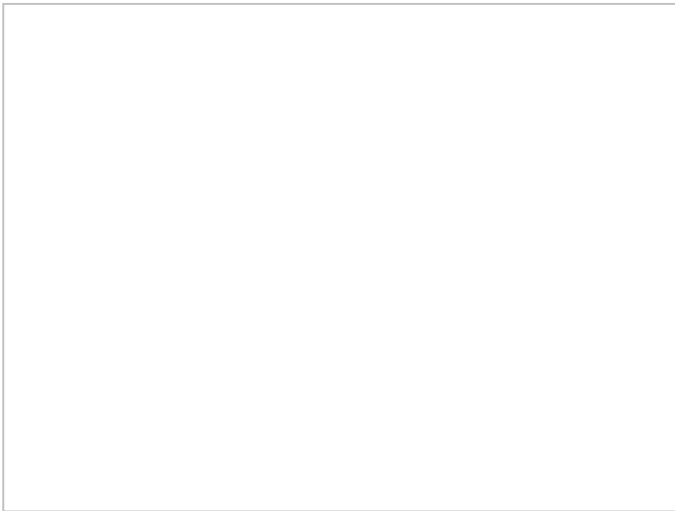
W średniowieczu w dolinie Olzy na południe od Cieszyna istniało tylko kilka niewielkich miejscowości, zaś pozostały teren porastały gęste lasy. W 14 w. pewnymi są jedynie Końska i Wędrynia. W 15 w. założono Trzyniec, Bystrzycę i Jabłonków.

Książęta cieszyńscy, a wcześniej cieszyńscy kasztelanowie, zdawali sobie sprawę z ewentualnego zagrożenia od południa i sami organizowali obronę terytorialną. W dolinie Olzy powstawały wówczas niewielkie strażnice obronne.

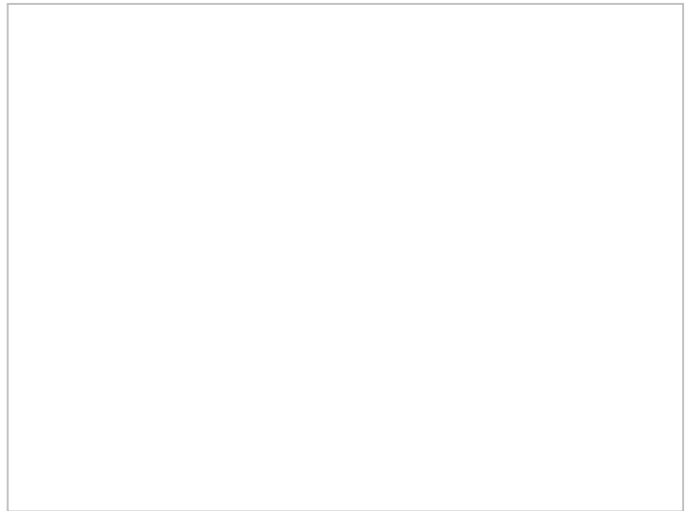
Podczas tej wycieczki dowiemy się, gdzie były owe tajemnicze strażnice, zwane gródkami średniowiecznymi i kto położył kres ich istnieniu.

trasy nr 1. [Zobacz: [Odcinek 1: Szańce Jabłonkowskie](#)]

W centrum **Bystrzycy** skręcamy na rondzie w prawo i zjeżdżamy do ruchliwej głównej drogi, pod którą można przejechać bezkolizyjnie dołem. Następnie skręcamy w lewo i za chwilę przejeżdżamy po moście nad Olzą.

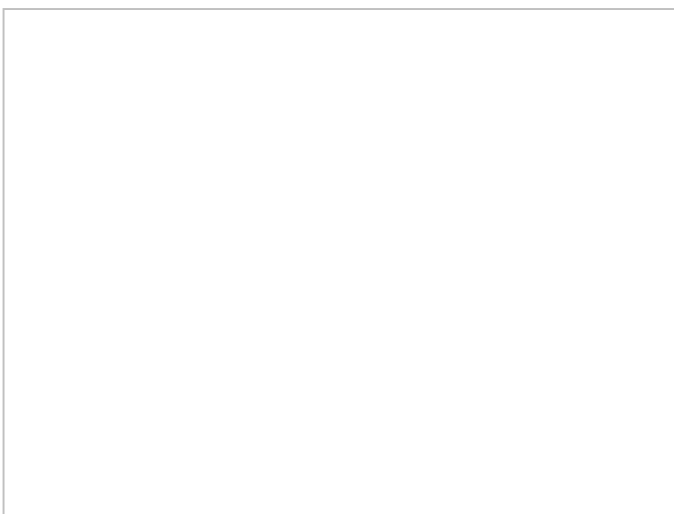

Bystrzyca, fot. Daniel Pipień

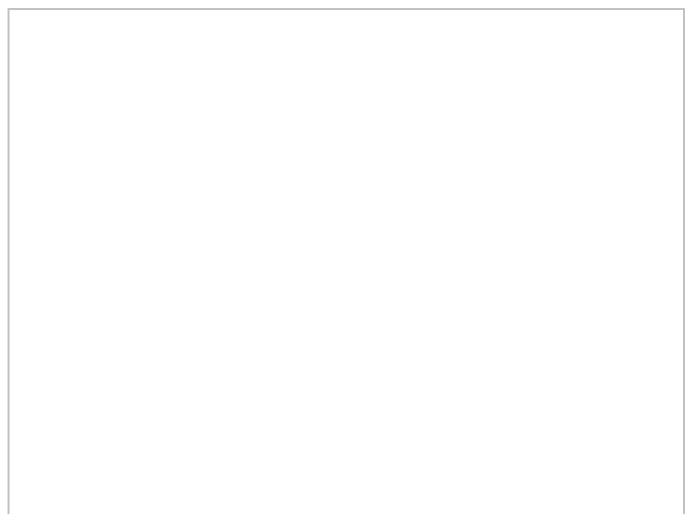

Most na Olzie w Bystrzycy, fot. Daniel Pipień

Zaczyna się wioska **Gródek**, w której to ludność narodowości polskiej stanowi największy odsetek ze wszystkich miejscowości RČ (31%). Za budynkami gospodarczymi i dużą halą skręcamy w lewo (tabliczka BELKO) i zjeżdżamy nad Olzę aby zobaczyć głęboko wcięty kanion rzeki Olzy, która ma tutaj charakter rzeki górskiej.

Olza w Gródku, fot. Daniel Pipień

Gródek Bełko, fot. Daniel Pipień

W przyjemnym zaciszu nad Olzą znajduje się gospoda a po drugiej stronie skała i wzgórze, gdzie wg podań w średniowieczu, miał znajdować się drewniany zamek rycerza Bełko. Bełko miał chronić wędrujących tędy kupców przed grasującymi w okolicy bandami zbójceckimi. Niestety, opanowała go żądza bogactwa i sam stał się rycerzem – łupieżcą. Ze swoją drużyną napadał na karawany kupieckie. Napadniętych kupców łupił. Tych bardziej opornych mordował. Z czasem opanowały go wyrzuty sumienia. Zaczęła męczyć go bezsenność i prześladować straszne sny. W końcu, jak głosi miejscowa legenda, skoczył obłąkany ze skały, na której miał siedzibę, w rzeczną toń i utopił się.

Gródek Bełko, fot. Daniel Pipień

Gródek Bełko, fot. Daniel Pipień

Badania archeologiczne potwierdziły istnienie tutaj osady obronnej a znaleziony miecz można zobaczyć w muzeum w Czeskim Cieszynie. Przypuszcza się, że to tutaj znajdowała się osada obronna nazwana później Starym Jabłonkowem.

Rycerz Bełko, fot. Daniel Pipień

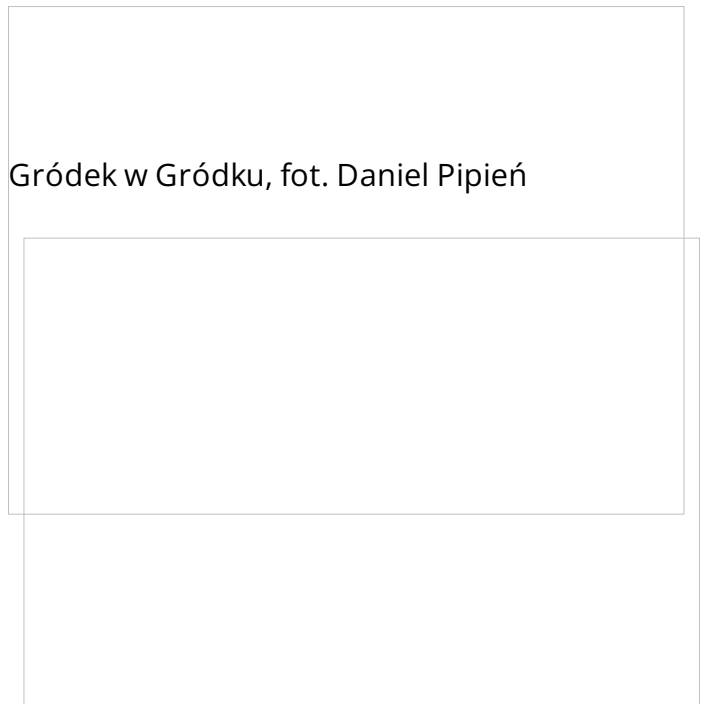

Wieś Gródek, fot. Daniel Pipień

Z Bełka jedziemy na most na Olzie koło domu PZKO i zaraz za nim skręcamy w prawo. Po ok 0,5 km. po prawej stronie widać wały drugiego gródka średniowiecznego, który miał chronić niedaleką osadę. Jeśli będzie problem ze znalezieniem, to można kogokolwiek zapytać, wszyscy znają tam to miejsce. Po dojechaniu skrajem pola widzimy, że za wałem znajduje się głęboka i szeroka fosa, oddzielająca dawny gródek. Na niewielkim pagórku znajdowały się kiedyś drewniane zabudowania tajemniczej strażnicy. Być może w okolicach bramy, w najbardziej niewrażliwym punkcie stała na podmurówce lub murowana wieża, po której pozostało koliste zagłębienie.

Gródek w Gródku, fot. Daniel Pipień

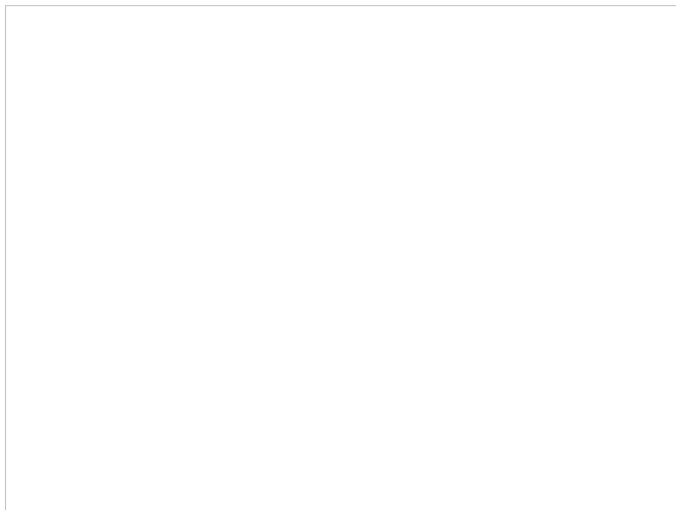
Gródek w Gródku, fot. Daniel Pipień

Gródek średniowieczny, Gródek w Gródku, fot. Daniel Pipień

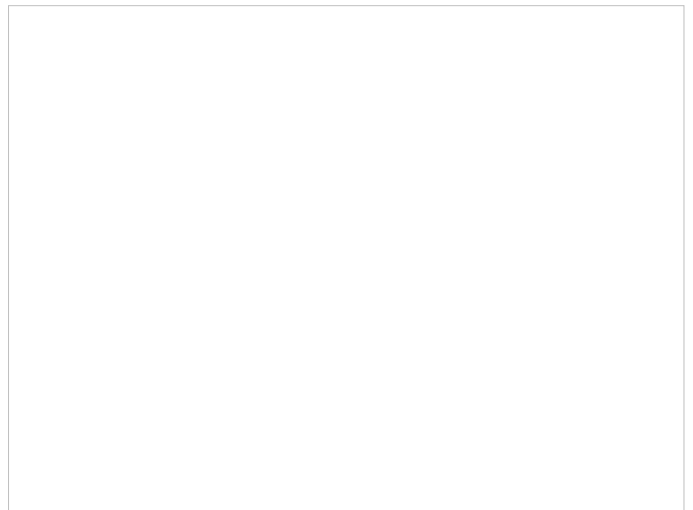
Rysunek grodka, rekonstrukcja J.P. Štěpánek (hrady.cz).

Gródek w Gródku, wraz z dalszym gródkiem w Nawsiu powstały w XV w. i strzegły ważnej drogi i traktu handlowego prowadzącego ze Śląska na Węgry.

Aby znaleźć gródek w następnej wsi - **Nawsiu**, jedziemy w okolice boiska sportowego w Nawsiu. Po drodze koło stacji benzynowej i salonu Škody widać kilka czołgów i pojazdów wojskowych. Są to prywatne zbiory miejscowego miłośnika militariów, Pana Czudka.

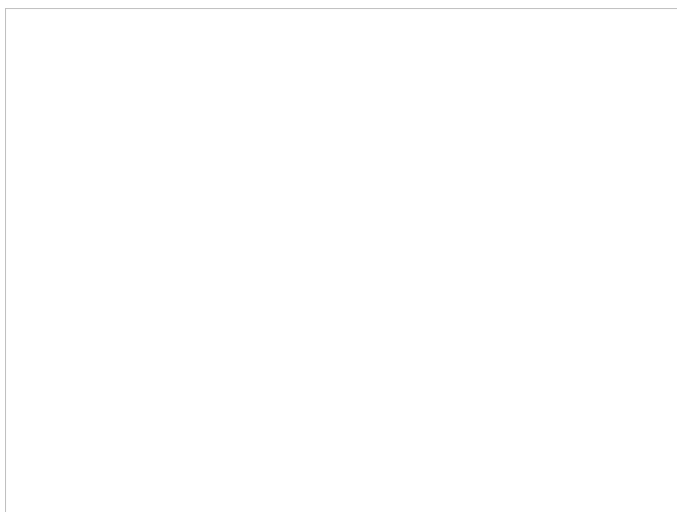
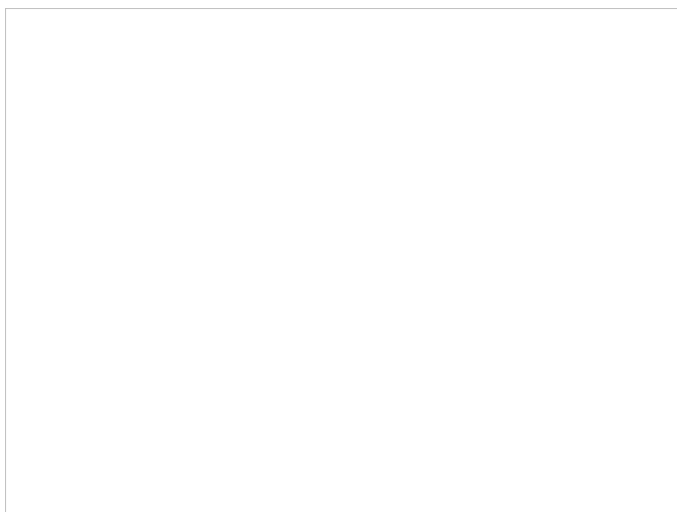

Bunkier i działo w Nawsiu, fot. Daniel Pipień

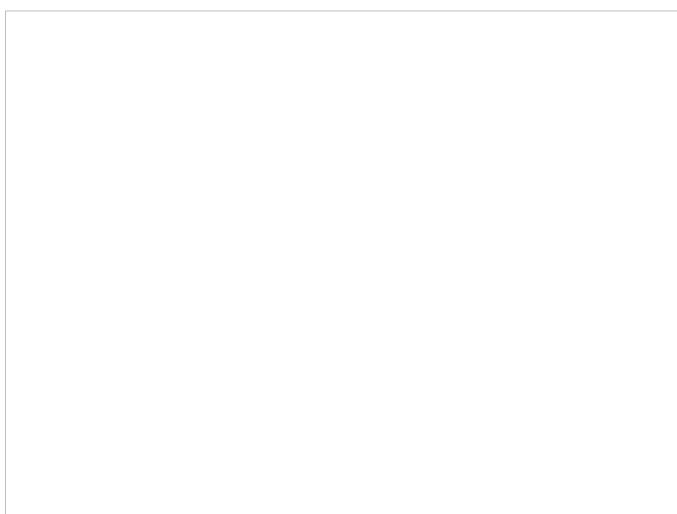
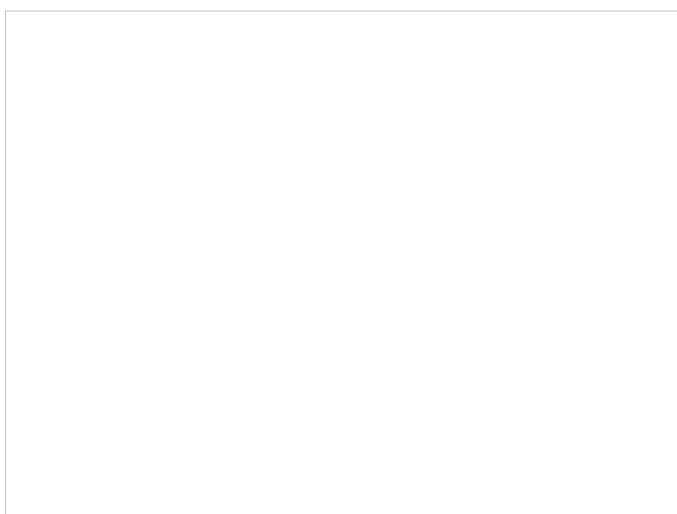
Czołgi w Nawsiu, fot. Daniel Pipień

W Nawsiu nowym mostem przejeżdżamy na drugą stronę Olzy i lądujemy tuż pod wzgórzem zwanym Zomczysko. Dróżką między domami można wyjechać na wzgórze i zobaczyć gródek, który bardzo przypomina gródek w Gródku, lecz jest położony w miejscu bardziej niedostępnym.

Fosa, Nawsie, fot. Daniel Pipień

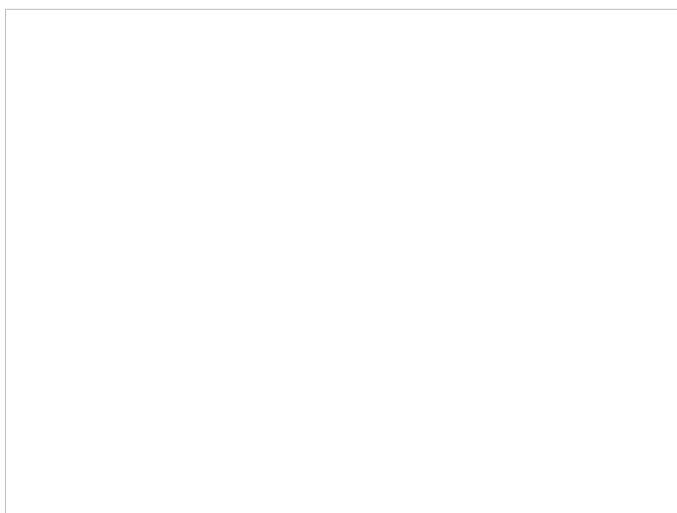
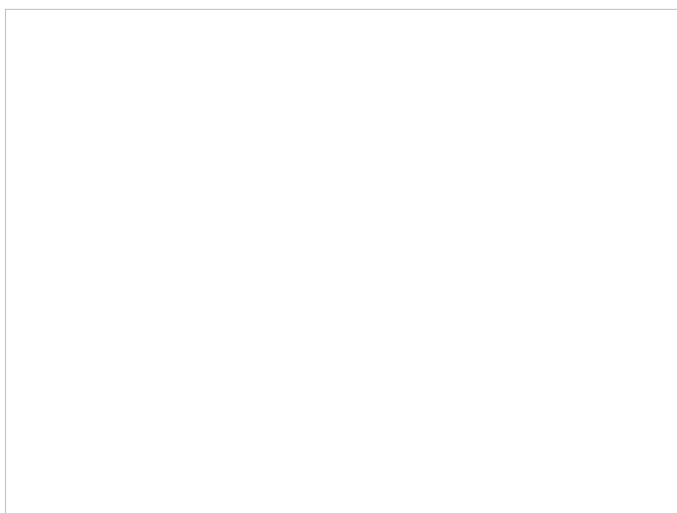
Gródek w Nawsiu od dołu, fot. Daniel Pipień

Gródek w Nawsiu, fot. Daniel Pipień

Na gródku w Nawsiu, fot. Daniel Pipień

Oba gródki zostały zniszczone prawdopodobnie w 1469 r. przez węgierskie wojska Macieja Korwina, który rościł sobie prawa do korony czeskiej i zajął wtedy Śląsk oraz Morawy. Książę cieszyński w konflikcie o czeski tron najpierw popierał Jerzego z Podierbadów, ale potem przeszedł na stronę węgierską. Po śmierci Jerzego nowym królem Czech został Władysław II Jagiellończyk. Walki rozgorzały na nowo, lecz tym razem książę cieszyński Przemysław II opowiedział się po stronie Jagiellona.

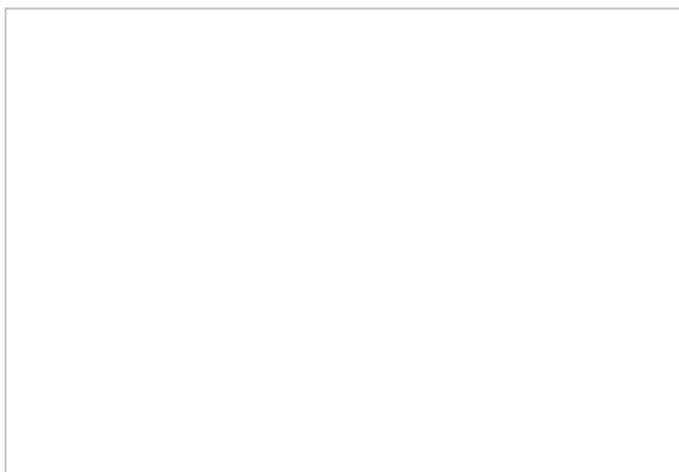
Gródek w Nawsiu, rekonstrukcja wyglądu, J.P.

Z Gródka jedziemy wzdłuż Olzy do **Jabłonkowa**. Jest tam ładny rynek z kamienicami i fontanną. Cel osiągnięty. Wracamy główną drogą lub wariantem przez Milików, Karpętą i Trzyniec.

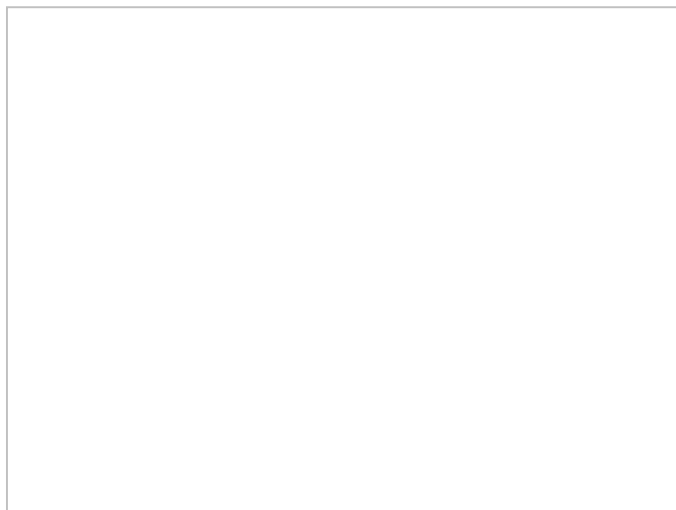
Jeśli kogoś zaciekała historia i owe gródki to może pokusić się o odnalezienie trzeciego gródka średniowiecznego w dolinie Olzy w **Karpętnej** (można o nim poczytać w artykule z archiwalnego numeru Głosu Ludu: [O gródku w Karpętnej](#)).

Z Jabłonkowa jedziemy trasą rowerową nr 56 do Milikowa, skąd dalej do Karpętnej. Potem skręcamy tak, jak szlak zielony i zjeżdżamy nim do doliny Olzy. Przed mostem skręcamy w lewo i widzimy olbrzymi wiadukt nowo budowanej obwodnicy.

Drewniany gródek otoczony wałem z palisadą stał na niewysokim wzgórzu niedaleko miejsca gdzie znajdował się bród przez Olzę. Również został zniszczony w XV w. w okresie walk o Śląsk.

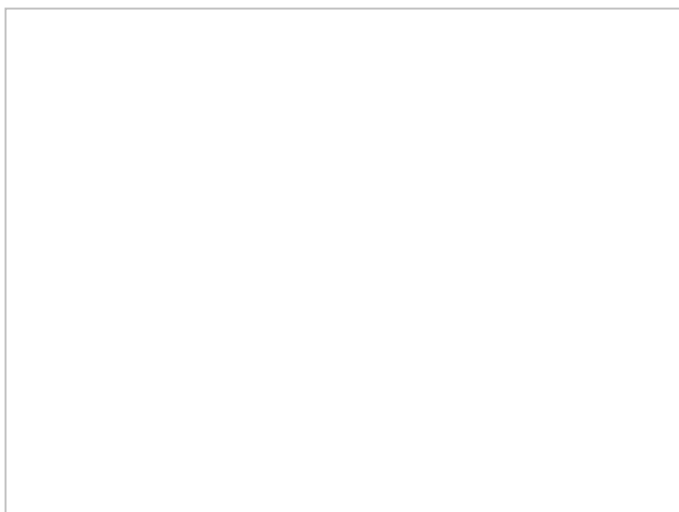

Gródek w Karpętnej, rekonstrukcja J.P. Štěpánek (hrady.cz).

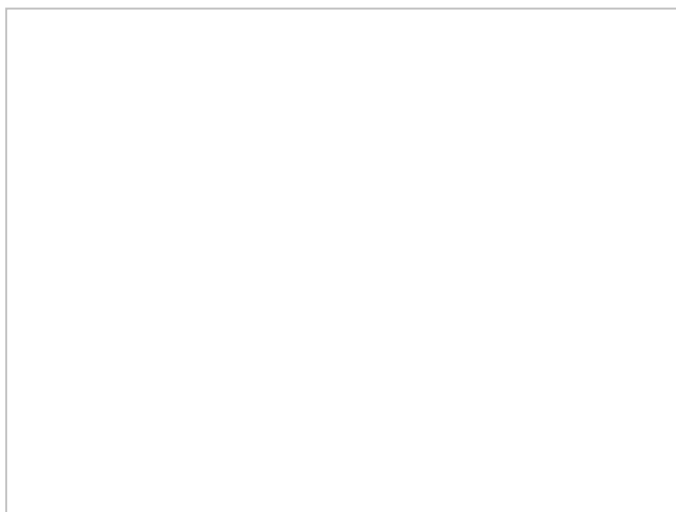

Karpętna, fot. Daniel Pipień

Podczas zeszłorocznych badań archeologicznych znaleziono kilka bełtów do kuszy oraz nieco ceramiki. Pod wierzchnią warstwą gliny, na zachodnim zboczu gródka, czyli tym opadającym w stronę fosy natrafiono na pozostałości przewróconej dawnej palisady. Mogło by zatem z tego wynikać, że po zdobyciu gródka jego fortyfikacje zostały zniszczone, aby nie posłużyły więcej do obrony.

Prace archeologiczne w Karpętnej w 2015 roku, fot. Daniel Pipień

Prace archeologiczne w Karpętnej w 2015 roku, fot. Daniel Pipień

Miejsce to miało jednak mniej szczęścia, rozkopany kopiec posłużył jako podstawa przęsła dla budowanego wiaduktu.

Jedziemy dalej tą samą drogą serpentynami pod górę, potem wśród zabudowań i w prawo w dół do Wędryni. Jadąc dalej, docieramy do Trzyńca skąd już starą drogą do Cieszyna.

Daniel Pipień

Daniel Pipień - 38 lat i kilkadziesiąt tysięcy kilometrów na liczniku. Od dziecka pasjonuje się zwiedzaniem i rowerami. Amatorsko startuje w zawodach MTB. Łącząc pasję rowerową i ciekawość świata, poznaje Śląsk Cieszyński i swoimi pomysłami na ciekawe wycieczki rowerowe dzielić się będzie również z Wami.

Wycieczki i wyprawy rowerowe Daniela możecie śledzić na jego, prowadzonym od 2009 roku, blogu:

<http://daniel3ttt.bikestats.pl/>

W następnym odcinku arcyciekawa trasa dla wszystkich cieszyniaków i nie tylko: **Wokół Cieszyna (polskiego i czeskiego) - trasa okrężna, zahaczająca o kilka miejscowości za Cieszynem. Kilka dworów w okolicy.**

Poprzednie odcinki:

- [Odcinek 1: Szańce Jabłonkowskie](#)